

**4 TEMMUZ 2009-2009/2. DÖNEM
SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK
VERGİ MEVZUATI VE UYGULAMASI SINAVI**

SORULAR

- 1) Vergi Usul Kanunu'nun defter tasdik zamanları ve tasdiki yenileme konusundaki hükümlerini belirtiniz.
- 2) 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun "Ar-Ge indirimi" hakkındaki hükümlerini belirtiniz.
- 3) 01.06.2009 tarihinde faaliyete başlayan (ÇM) Anonim Şirketi, çamaşır makinesi imalatı ile uğraşmaktadır, 10 adet idari personel ve 200 adet İşçiye sahip bulunan Anonim Şirket, 2009 yılı Haziran ayında yurt içine 800 adet çamaşır makinesi satışı gerçekleştirmiş ve aynı ay içinde işle ilgili bazı sözleşmeleri imzalamıştır.

İstenen: Yukarıda yer alan verilerden hareketle, şirketin 2009 yılı Haziran ayında gerçekleştirdiği faaliyetlerine ilişkin hangi vergi beyannamelerini vermesi gerektiğini saptayarak aşağıdaki tabloyu doldurunuz.

Beyanname Türü	Normal Olarak Beyannamenin Verilme Zamanı (Son Gün)	Mali Tatil Nedeniyle Beyannamenin Verilme Zamanı (Son Gün)

Not:

- a) Tablo cevap kağıdı üzerine çizilip doldurulacaktır.
- b) Harçlar ile belediyeleri ilgilendiren vergiler dikkate alınmayacaktır.

4) Bir gelir vergisi mükellefinin (A) ve (B) olmak üzere yıllara sari iki ayrı inşaat işi ve bir de nalburiye işi bulunmaktadır. Bunların hepsi için 2008 yılında yapılan ortak genel giderlerin toplam tutarı 240.000 liradır. Mükellefle ilgili diğer bilgiler aşağıdaki gibidir.

- Nalburiye işine ilişkin 2008 yılında elde edilen toplam hasılat tutarı 500.000 liradır. Aynı yıla ait satılan malın maliyeti ise 350.000 liradır.

- 1 Ocak 2008 tarihinde başlayan (A) inşaatı için 2008 yılı içinde yapılan toplam harcama tutarı 800.000 lira, elde edilen istihkak tutarı 1.500.000 liradır. İşe ait geçici kabul tutanağı 31 Ocak 2009 tarihinde idarece onaylanmıştır.
- 1 Haziran 2008 tarihinde başlayan (B) inşaatı için 2008 yılı içinde yapılan toplam harcama tutarı 700.000 lira, elde edilen istihkak tutarı 1.000.000 liradır. İşe ait geçici kabul tutanağı 30 Nisan 2009 tarihinde idarece onaylanmıştır.
- 1 Ocak 2008 tarihinde 73.000 lira maliyet bedeli ile satın alınan ve faydalı ömrü 5 yıl olan minibüs; 2008 yılında (A) inşaatında 210 gün, (B) inşaatında 55 gün, nalburiye işinde ise 100 gün kullanılmıştır.

İstenen: Söz konusu açıklamalar çerçevesinde, mükellefin 2008 yılı gelir vergisi matrahını hesaplayınız.

CEVAPLAR

1) Vergi Usul Kanunu'nun "Tasdik Zamanı" başlıklı 221 inci maddesine göre; bu kanunda yazılı defterleri kullanacak olanlar, bunları aşağıda yazılı zamanlarda tasdik ettirmeye mecburdurlar.

- Öteden beri işe devam etmekte olanlar defterin kullanılacağı yıldan önce gelen son ayda;
- Hesap dönemleri Maliye Bakanlığı tarafından tespit edilenler, defterin kullanılacağı hesap döneminden önce gelen son ayda;
- Yeniden işe başlayanlar, sınıf değiştirenler ve yeni bir mükellefiyete girenler işe başlama, sınıf değiştirme ve yeni mükellefiyete girme tarihinden önce; vergi muafiyeti kalkanlar, muafılıktan çıkma tarihinden başlayarak on gün içinde;
- Tasdike tabi defterlerin dolması dolayısı ile veya sair sebeplerle yıl içinde yeni defter kullanmaya mecbur olanlar bunları kullanmaya başlamadan önce.

Aynı kanunun "Tasdiki Yenileme" başlıklı 222 nci maddesinde ise; defterlerini ertesi yılda da kullanmak isteyenlerin Ocak ayı, hesap dönemleri Maliye Bakanlığınca tespit edilenlerin bu dönemin ilk ayı içinde tasdiki yenilemeye mecbur oldukları belirtilmiştir.

2) Kurumlar vergisi matrahının tespitinde; kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde ayrıca gösterilmek şartıyla, kurum kazancından yapılacak indirimler arasında "Ar-Ge indirimi" de bulunmaktadır. (5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, Madde 10)

Madde hükmüne göre, "Ar-Ge indirimi" mükelleflerin işletmeleri bünyesinde gerçekleştirdikleri münhasıran yeni teknoloji ve bilgi arayışına yönelik araştırma ve geliştirme harcamaları tutarının % 100'ü oranında hesaplanacaktır.

Araştırma ve geliştirme faaliyetleri ile doğrudan ilişkili olmayan giderlerden ve tamamen araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde kullanılmayan amortismanla tâbi iktisadî kıymetler için hesaplanan amortisman tutarlarından verilen paylar üzerinden Ar-Ge indirimi hesaplanmaz.

Matrahın yetersiz olması nedeniyle ilgili dönemde indirim konusu yapılamayan tutar, sonraki hesap dönemlerine devreder.

Ar-Ge indiriminden yararlanılacak harcamaların kapsamını ve uygulamadan yararlanılabilmesi için gerekli belgeler ile usulleri belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

3) Mevzuat uyarınca, Anonim Şirket; sermaye şirketi olarak kurumlar vergisi mükellefi olduğundan geçici vergi beyannamesi, mal tesliminde bulunduğu KDV beyannamesi, teslim edilen mal şirketçe üretilen dayanıklı tüketim maddesi olduğundan ÖTV beyannamesi, imzaladığı işle ilgili sözleşmeler nedeniyle - damga vergisinin anonim şirketlerce makbuz karşılığında ödenmesi zorunluluğundan kaynaklanan sürekli mükellefiyet kapsamında - damga vergisi beyannamesi, çalışanlara (10 kişiden fazla) ödenen ücretler nedeniyle de aylık muhtasar beyanname vermek zorundadır.

Diğer taraftan, 5604 Sayılı “Mali Tatil İhdas Edilmesi Hakkında Kanun” un 1 inci maddesi uyarınca; 2009 yılında mali tatilin, 1-20 Temmuz 2009 tarihleri arasında uygulanması gerekmektedir.

Anılan kanuna göre; beyana dayalı tarhiyatta, kanuni süresinde verilmesi gereken ve son günü mali tatile rastlayan beyannamelerin verilme süreleri tatilin son gününü izleyen tarihten itibaren yedi gün uzamış sayılmaktadır.

Yine Kanun hükmü uyarınca; mali tatilin sona erdiği günü izleyen yedi gün içinde biten kapsam dahilindeki kanuni ve idari süreler de, mali tatilin son gününü izleyen tarihten itibaren yedinci günün mesai saati bitiminde sona ermiş sayılmaktadır.

Öte yandan; Kanunun verdiği yetkiye istinaden Maliye Bakanlığınca yayımlanan 1 Sıra No’lu Mali Tatil Uygulaması Hakkında Genel Tebliğde, özel tüketim vergisine ilişkin olarak verilmesi gereken beyannamelerin verilme sürelerinin mali tatil nedeniyle uzamasının söz konusu olmayacağı belirtilmiştir.

Buna göre; şirketin 2009 yılı Haziran ayında gerçekleştirdiği faaliyetleri ile ilgili olarak, verilmesi gereken vergi beyannamelerine ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir.

Beyanname Türü	Normal Olarak Beyannamenin Verilme Zamanı (Son Gün)	Mali Tatil Nedeniyle Beyannamenin Verilme Zamanı (Son Gün)
Geçici Vergi Beyannamesi	14 Ağustos 2009	14 Ağustos 2009
Katma Değer Vergisi Beyannamesi	24 Temmuz 2009	27 Temmuz 2009
Özel Tüketim Vergisi Beyannamesi	15 Temmuz 2009	15 Temmuz 2009
Muhtasar Beyanname	23 Temmuz 2009	27 Temmuz 2009
Damga Vergisi Beyannamesi	23 Temmuz 2009	27 Temmuz 2009

4) Gelir Vergisi Kanunu'nun 42 nci maddesine göre, birden fazla takvim yılına sirayet eden inşaat ve onarma işlerinde kar veya zarar işin bittiği yıl kati olarak tespit edilir ve tamamı o yılın geliri sayılarak, mezkur yıl beyannamesinde gösterilir.

Mükellefler bu madde kapsamına giren hallerde her inşaat ve onarma işinin hasılat ve giderlerini ayrı bir defterde veya tutmakta oldukları defterlerin ayrı sayfalarında göstermeye ve düzenleyecekleri beyannameleri işlerin ikmal edildiği takvim yılını takip eden yılın Mart ayının başından yirmi beşinci günü akşamına kadar vermeye mecburdurlar.

Aynı kanunun 43 üncü maddesinde; birden fazla takvim yılına sirayet eden inşaat ve onarma işlerinin diğer işlerle birlikte yapılması halinde, müşterek genel giderler ve amortismanların aşağıdaki esaslara göre dağıtılacağı belirtilmiştir.

- Yıl içinde birden fazla inşaat ve onarma işinin bu madde şümulüne girmeyen işlerle birlikte yapılması halinde, her yıla ait müşterek genel giderler, bu işlere ait harcamalar ile diğer işlere ait satış ve hasılat tutarlarının birbirine olan nispeti dahilinde;
- Birden fazla inşaat ve onarma işleri ile sair işlerde müştereken kullanılan tesisat, makine ve ulaştırma vasıtalarının amortismanları, bunların her işte kullanıldıkları gün sayısına göre.

1 Ocak 2008 tarihinde 73.000 lira maliyet bedeli ile satın alınan minibüsün faydalı ömrü 5 yıl olduğundan, 2008 yılı için ayrılacak amortisman tutarı 14.600 (73.000 x 0.20 =) liradır. Günlük amortisman tutarı da 40 lira (14.600/365 =) olmaktadır. Minibüs; yıl içinde (A) inşaatında 210 gün, (B) inşaatında 55 gün, nalburiye işinde ise 100 gün kullanılmıştır.

Diğer taraftan, mükellef 2008 yılında nalburiye işinden 500.000 lira hasılat elde etmiş; (A) inşaatı için 800.000 lira, (B) inşaatı için ise 700.000 lira harcama yapmıştır. Nalburiye işine ilişkin olarak, aynı yıla ait satılan malın maliyeti ise 350.000 liradır.

Yukarıdaki açıklamalar ışığında, söz konusu müşterek genel gider ve amortismanların ilgili işlere dağıtılması aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

	Gün Sayısı	Amortisman Dağıtımı	Hasılat ve Harcama	Oran	Ortak Gider Dağıtımı
Nalburiye	100	4.000	500.000	% 25	60.000
(A) İnşaatı	210	8.400	800.000	% 40	96.000
(B) İnşaatı	55	2.200	700.000	% 35	84.000
Toplam	365	14.600	2.000.000	% 100	240.000

Kanunun 44 üncü maddesine göre; inşaat ve onarma işlerinde geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarih; diğer hallerde işin fiilen tamamlandığı veya fiilen bırakıldığı tarih bitim tarihi olarak kabul edilir.

Buna göre; (A) inşaatına ait geçici kabul tutanağı 31 Ocak 2009 tarihinde, (B) inşaatına ait geçici kabul tutanağı 30 Nisan 2009 tarihinde idarece onaylandığından; bu işler belirtilen tarihlere bitmiş olup, gelirlerinin 2009 yılı beyannamesinde gösterilmesi gerekmektedir.

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

Bu çerçevede, mükellefin sadece nalburiye işi gelirinden oluşan 2008 yılı gelir vergisi matrahı aşağıda hesaplandığı üzere 86.000 liradır.

Hasılat Tutarı	500.000 TL
Satılan Malın Maliyeti	350.000 TL
Gayri Safı Kar	150.000 TL
Amortisman Payı	4.000 TL
Genel Gider Payı	60.000 TL
G.V. Matrahı	86.000 TL

Not: Azalan bakiyeler usulü ile amortisman ayrılması durumunda; amortisman payı 8.000 lira olarak hesaplanacağından, 2008 yılı gelir vergisi matrahı da 82.000 lira olacaktır.